

N:o 89.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående efterskänkande af viss del af kronan tillkommande ersättning för husröta å förra kronojägarbostället $\frac{1}{4}$ mantal Sjötorp i Skaraborgs län; gifven Stockholms slott den 22 mars 1912.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att af det belopp, tillhoppa 432 kronor, hvilket Otto Johansson enligt ett af Kinnefjärdings, Kinne och Källands domsagas häradsrätt den 15 mars 1909 meddeladt, numera lagakraftvunnet utslag förpliktats att till kronan utgifva såsom ersättning för husröta å förra kronojägarbostället $\frac{1}{4}$ mantal Sjötorp i Lugnås socken af Skaraborgs län, måtte få efterskänkas 277 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 mars 1912.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Petersson, anförde.

Enligt ett i februari 1906 upprättadt arrendekontrakt uppläts det i Lugnås socken af Skaraborgs län belägna, för skogsväsendets räkning numera utarrenderade förra kronojägarbostället $\frac{1}{4}$ mantal Sjötorp för en tid af två år, räknadt från den 14 mars 1906 till den 14 mars 1908, mot ett till 200 kronor beräknadt årligt arrende till Otto Johansson i Åkerud.

Den 9 augusti 1906 förrättades laga af- och tillträdessyn å berörda fastighet, som intill den 14 mars samma år innehafts af kronojägaren A. J. Nygren, och skulle nämnda syn enligt föreskrift i omnämnda kontrakt gälla såsom tillträdessyn för Johansson. Vid synen upptogs husrötan å fastigheten till ett belopp af sammanlagdt 94 kronor

65 öre, hvilken summa skulle af Nygren till Johansson erläggas med afdrag likväl af 25 kronor, som enligt mellan Johansson och Nygren träffad öfverenskommelse skulle tillkomma Nygren såsom ersättning för vissa hägnader. Härjämte förpliktades Johansson att hafva de påsynade bristerna bättrade före den 1 oktober 1907, vid äfventyr att reparationerna eljest komme att på hans bekostnad mot lega utföras.

Sedan Johansson vid arrendetidens utgång afträdt ifrågavarande hemman, som för tiden den 14 mars 1908 — den 14 mars 1913 utarrenderats till förra sergeanten J. S. Ståhlberg, förrättades den 30 juli 1908 laga af- och tillträdessyn å hemmanet mellan Johansson, afträdare, och kronan, tillträdare. Vid denna syneförrättning uppskattades husrötan å fastigheten till sammanlagdt 671 kronor 21 öre, däraf å hägnaderna å egendomen belöpte tillhopa 239 kronor 21 öre.

Genom beslut ofvannämnda den 30 juli 1908 utlät sig syne-
männen, så vidt nu är i fråga: Någon föreskrift om Johanssons skyldigheter eller rättigheter i afseende å ett möjligen förstoradt eller förminskadt husrötebelopp förefunnes ej i hans kontrakt, hvaremot det enligt senaste syneprotokoll den 9 augusti 1906 ålåge Johansson att hafva de då till ett värde af 94 kronor 65 öre uppgående påsynade reparationerna verkställda före den 1 oktober 1907 vid äfventyr, att desamma eljest på vederbörandes bekostnad komme att emot lega utföras. Då det emellertid utrönts, att Johansson ej fullgjort sina skyldigheter i förenämnda afseende och att föreskrifna reparationer ej heller på hans bekostnad genom annan utförts, och då Johansson redan frånträdt bostället och därför ej kunde anses äga rätt att därmed taga vidare befattning, ålåge det honom att till kronan kontant utgifva 94 kronor 65 öre. Däremot torde Johansson ej skäligen kunna göras ansvarig för det sedan senaste syn så ofantligt stegrade husrötebeloppet eller påsynade nybyggnader på grund af uraktlåtenhet i afseende å underhållsskyldigheten, dels i följd af hvad förut anförts, dels då så betydande brister ej kunnat uppstå på de tvenne år, Johansson innehaft bostället.

Efter stämning till Kinnefjärdings, Kinne och Kållands domsagas häradsrätt anförde domänstyrelsen genom sin ombudsman och fiskal klander mot sistnämnda syneförrättning samt yrkade åläggande för Johansson att till kronan utgifva ett belopp af 432 kronor, motsvarande det vid sistberörda syneförrättning påsynade husrötebelopp 671 kronor 21 öre med afdrag af den del af detsamma, som belöpte å hägnaderna å fastigheten, 239 kronor 21 öre.

Häradsrätten utlät sig genom utslag den 15 mars 1909, att som Johansson, hvilken mottagit hemmanet efter syn, icke visat någon omständighet, på grund hvaraf han lagligen skulle vara befriad från att ersätta vid afträdessynen utrönt husröta, i den mån kronan därom fört talan, pröfvade häradsrätten rättvist förplikta Johansson att genast, vid tvång af utmätning, till kronan utgifva, utöfver vid synen utdömda 94 kronor 65 öre, ytterligare 337 kronor 35 öre.

Detta häradsrättens utslag vann laga kraft.

Johansson sökte härefter hos domänstyrelsen att varda befriad från utgifvandet af det sålunda utdömda husrötebeloppet, men förklarade styrelsen den 1 juli 1909, att nämnda ansökning icke kunde af styrelsen bifallas.

Nu har Johansson uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift med förmälan, att han icke i behörig tid erhållit del af vare sig instrumentet öfver omförmälda syneförrättning den 30 juli 1908 eller häradsrättens förenämnda utslag, i underdånighet anhållit att af nåd varda befriad från fullgörande af ifrågavarande honom åliggande ersättningsskyldighet.

Till följd af särskilda nådiga remisser hafva underdåniga utlåtanden häröfver afgifvits den 15 december 1910 af domänstyrelsen, som därvid öfverlämnat underdåniga yttranden af vederbörande skogstjänstemän, och den 18 februari 1911 af statskontoret.

Jägmästaren har anfört följande.

Det syntes vara uppenbart, att på ifrågavarande obetydliga hemman, för hvilket beräknats ett arrende af endast 200 kronor, husrötebeloppet å byggnaderna under två år ej kunde hafva ökats från 94 kronor 65 öre till 432 kronor eller med 337 kronor 35 öre och att den stora skillnaden mellan de vid 1906 och 1908 års syner upptagna husrötebeloppen uppkommit därigenom, att husrötan vid förstnämnda syn upptagits alldeles för lågt. Äfven om sökanden ej verkställt några reparationer å byggnaderna under de två år, hvarunder han innehaft hemmanet, skulle desamma enligt af jägmästaren verkställd beräkning ej gärna under så kort tid kunnat försämras mera, än att värdeminskningen motsvarat högst 60 kronor.

På grund af hvad sålunda anförts syntes det vara med rättvisa och billighet öfverensstämmande, att sökanden befriades från erläggande af annan ersättning än dels sistnämnda belopp 60 kronor dels det af sökanden från Nygren uppburna husrötebeloppet 94 kronor 65 öre eller tillsammans 154 kronor 65 öre.

Öfverjägmästaren har på de af jägmästaren åberopade grunder instämt i hvad jägmästaren i ärendet anført.

Domänstyrelsen har under åberopande af de af skogstjänstemännen anförda skäl hemställt, att sökanden måtte af nåd befrias från erläggande af annan ersättning för husrötan vid egendomen än dels ett belopp af 60 kronor, med hvilket belopp jägmästaren beräknat, att byggnadernas värde under sökandens arrendetid skulle kunnat nedgå, dels ock det af sökanden utaf Nygren uppburna husrötebeloppet 94 kronor 65 öre eller tillsammans 154 kronor 65 öre.

Statskontoret har biträdt domänstyrelsens ifrågavarande hemställan.

Departements-
chefen.

I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna finner jag billigheten bjuda, att sökanden befrias från erläggandet af en del af det ersättningsbelopp, som han genom förenämnda domstolsutslag ålagts att till kronan utgifva. Att eftergifva beloppet i dess helhet torde icke böra komma i fråga. Beträffande den del af ersättningsbeloppet, som skäligen bör af sökanden uttagas, finner jag mig kunna biträda, hvad myndigheterna i berörda hänseende föreslagit. Sökanden har visserligen, enligt hvad instrumentet öfver ofvan omförmälda den 9 augusti 1906 hållna syneförrättning gifver vid handen, icke kontant uppburit hela det vid berörda förrättning bestämda husrötebeloppet, 94 kronor 65 öre, enär af sistnämnda belopp synes hafva afdragits 25 kronor, men torde sökanden, enligt hvad ofvan omförmälda mellan sökanden och Nygren träffade öfverenskommelse utmärker, bekommit full valuta för sistberörda summa. I händelse sökandens underdåniga framställning bifalles i den utsträckning, jag förordat, skulle af den utdömda husröteersättningen efterskänkas 277 kronor 35 öre, hvilket belopp lämpligen torde böra afrundas nedåt till 277 kronor. Till detta efterskänkande erfordras emellertid Riksdagens medgifvande.

Under åberopande af hvad sålunda anförts hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva,

att af det belopp, tillhopa 432 kronor, hvilket Johansson enligt Kinnefjärdings, Kinne och Kållands domsagas häradsrätts den 15 mars 1909 meddelade, numera lagakraftvunna utslag förpliktats att till kronan utgifva såsom ersättning för husröta å förra kronojägarbostället $\frac{1}{4}$ mantal Sjötorp i Lugnås socken af Skaraborgs län, måtte få efterskänkas 277 kronor.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna nådigt bifall och förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga — — — till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflätas.

Ur protokollet:

Gösta Alstermark.